

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois.
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois.
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XVIII

Kaina 3c

Chicago, Ill., Pirmadienis, Spalių-October 19 d., 1931

No. 246

Visas pasaulis turės imtis
intervencijos MandžurijojeApie 50 valstybių
turės imtis žygių
taikai apsaugotiAmerika ir Sovietų Rusija gaus
bendrą darbautį

Geneva, spalio 18. Po dviejų slaptų posėdžių Tautų Sąjungos staryba ir Suvienytos Valstijos nutarė pasaukti galion Kellogg sutartį, kuria abidvi, Japonija ir Kinija yra pasidėjusios visokius ginčus risti taikiai keliu.

Priešus Kellogg pakta kaip priemonę karui Mandžurijoje išvengti. Dabar ne tik visi Tautų Sąjungos nariai, bet ir kitos valstybės, kurios tik yra pasirašiusios Kellogg taikos sutartį, turės padaryti bendrą spaudimą į Japoniją ir Kiniją. Tokių valstybių tarpe yra ir Sovietų Rusija. Tautų Sąjunga pasiuntė veik viso pasaulio valstybėms kvietimus, kad siųstų notas varijaujančioms šalims.

Japonai verčia kalte pasauliui

Tai yra antras atsitikimas, kada Kellogg sutartis yra pašaukta veikti. Pirmas buvo 1929 metais, kuomet Rusija buvo parasišiusi įsivertinti Mandžuriją. Japonija pareiškė didelio nepasitenkinimo dėl Amerikos įsikišimo ir pareiškė, kad jei karas tarp Japonijos ir Kinijos įsigalės, dabar atsakomybė kris visam pasauliui už tai, kad kišosi į Japonijos ir Kinijos interesus.

Japonija pareiškė, kad ji savo kariuomenės iš Mandžurijos neatšauks tol, kol kinai neduos pilnai patenkinančių garantijų.

Geneva, spalio 18. Kinijos delegacija paprašė Tautų Sąjungos padaryti tyrimą Francijoje, kur japonų valdininkai samdą francūzų lakunus tarnauti kare Mandžurijoje, mokėdami po \$400 mėnesiui ir aukštas apdraudos garantijas.

Sovietuose renka aukas
Amerikos bedarbiams

New York, spalio 18. Grįžęs iš Sovietų Rusijos inž. Patton pasakoja, kad ten dirbtuvių darbininkai turi duoti dalį savo mėnesinių algų fondui, iš kurio bus maitinami "badaujančieji Amerikoje". Rusijoje darbininkai minta daugiausia juoda duona su arbata ir sriuba, kurioje plaukioja maži mėšos gabaliukai.

Green vėl išrinktas A.
D. F. prezidentu

Vancouver, B. C. spalio 17. Amerikos Darbo Federacija savo 51 konvenciją baigė priimdama 7 punktų programą ir išrinkdama William Green prezidentu tolimesniam terminui.

5 milijonai moterų reikalauja nusiginklavimo

Princeton, spalio 18. Vieni Amerika moterų organizacijų renka 5,000,000 parašų, kurie bus pasiųsti 1832 metais į nusiginklavimo kongresą Genevoje, reikalaujant visiškai panaikinti ginklavimą.

[Acme-P. & A. Photo]

Thomas A. Edison vienas žymiausių pasaulio išradėjų, mirė pereiną sekmadienio rytą.

Mirė T. Edisonas
palikęs 1,300 nau-
dingų išradimųIšradėjas amžinai užmigo
neatgavęs sąmonės

West Orange, N. J. spalio 18. Thomas A. Edisonas mirė ši rytą 3:24 valandą, sulaukęs 84 metų amžiaus, palikdamas žmoną ir 6 vaikus. Edisonas, nušvietęs visą pasaulį elektros lempomis, pats amžinai užmigo be skausmų, išbuvęs 48 valandas be jokios sąmonės.

Edisonas, be elektros šviestuvų, dar yra užpatentavęs 1,300 išradimų ir yra skaitomas vienas žymiausių viso pasaulio mokslininkų išradėjų. Jau nuo rugpiučio 1 d. Edisonas pradėjo sirgti ir daugiau nebeapgijo. Jis dar norėjo išrasti spindulius, kurie peršviestų miglas ir sintetinę gumą, kuri padarytų pigesnius automobiliams ratų užvalkičius.

Edisono nepalyginamas darbštumas, kokių jis pasižymėjo per visą ilgą amžių, padėjo nuo jo stiprios širdies, kuri ir mirė, atėjus nenorėjo nustoti plakti.

Reikalauja užkirsti mo-
terų raketizmą

St. Petersburg, Fla., spalio 18. P. naikinti alimonijų ir priežadų sulaužymo įstatymą pasiūlė Dr. Carleton Simons, New Yorko kriminologas, sakydamas, kad tas įstatymas daugybės moterų pavertė raketėmis, kurios išteka už vyrų arba "įsimyli" tik su tuo išroka, kad paskiau galėtų prisikabinti ir pelnyti riebią alimoniją arba "atlyginimą už priežadų sulaužymą".

Lenkai turi 265,980 ka-
reivių

Geneva, spalio 18. Tautų Sąjunga gavo iš Lenkijos oficialų pranešimą, kad ji turinti armiją iš 265,980 paruoštų kareivių, 8,108 jurininkų ir 7,919 orlaivių lakunų.

Pirmiau iš bolševikų,
dabar iš bedarbiųKardinolas pasitvėrė poterių už
bedarbius

New York, spalio 18. Kardinolas Hayes paskelbė visą maldu dienotvarkę 452 savo bažnyčiose, kur bus meldžiamasi, laikomų mišios ir einama išpažinties bedarbių intencijai. Poterių tikslas busis, kad bedarbiai turėtų kantiybės pakelti dabarties sunkenybes.

Moterų jaunystė
trunka ligi 35 metų

35 metų mergaitės aršiausios

Londonas, spalio 18. Lordas Gorell, žymus edukatorius, pareiškė, kad dabartinė gaidynė padėjo moterims ištęsti jaunystę ligi 35 metų ir dabar mergaitės tarp 16 ir 25 metų ir tarp 30 ir 35 metų išpažiuos veik nesiskiria. Bet po 35 m. pradeda žymiai skirtis; tada žymiai pasikeičia moterų pažiūra į gyvenimą.

Siandieninės 35 metų amžiaus moterys yra daugiausia tos, kurios karo metu "išdarė visokius dalykus" ir dabar joms "geri laikai" yra ne tik mada, bet būtinas reikalas: dabar jos nori iš gyvenimo atsiimti tai, ką karas joms buvo atėmęs.

Darbiečiai pastatė "ar-
motas" prieš Mas-
Donaldą

Londonas, spalio 11. Anglikasių federacija, Trade unijos siūničia savo vyriausius vadus, su pačiu Arthur Hendersonu prysakę į Seaham mitingą, kur MacDonaldas turės sakyti savo svarbiausią rinkimų kalbą. Unijos žada priešintis MacDonaldo išrinkimui į parlamentą.

Manė kad dantis skau-
da, bet buta peilio

Sioux City, spalio 18. Paul Clark, 51, atėjo pas dantistą. Jam skaudėjo dantį. Dantistas apžiūrėjęs, rado kad iš dantų smagenų kyšo aštrus, plieno peilio galas. Clark prisipažino, kad 29 metai atgal jis, budamas jaunas bernas, mušėsi su kitais tokiais ir kai kas jam įdūrė su peiliu. Peilio galas užlūžo ir daktaras jį užsiuvo. Ištraukus, peilio galas pasirodė 2 colių ilgumo.

Vyrų moterų lygios teisės
Ispanijoje

Madridas, spalio 18. Parlamentas priėmė konstitucijos pagrafą, kuriuo nustatomos lygios teisės vyrams ir moterims šeimos gyvenime. Perskiros bus duodamos abiems pusėms sutinkant arba vienai pusei nurodant rimtas priežastis.

Alus prajuokintų 20-
000,000 žmonių

Washington, spalio 18. Prie daugelio argumentų, kodėl reikia leisti alų, dar vienas prisidėjo. Illinois atstovas kongrese Briten pareiškė, kad 20 milijonų suaugusių žmonių pražiugtų, jei alus gautų.

Praga, Čekoslovakija, spalio 18. Alfonso, nuverstasis Ispanijos karalius kraustosi baigti savo dienas Čekoslovakijos pilyje Lublaur arti Lenkijos sienos.

[Acme-P. & A. Photo]

Iš kairės į dešinę: J. E. Erickson, Montanos gubernatorius; Warren Green, South Dakotos gubernatorius, ir G. F. Shafer, North Dakotos gubernatorius. Jie svarsto planus dalyvauti pasaulinėje parodoje, kuri 1933 m. įvyks Chicagoje.

Vokietija Francija
sudaro kooperacijos komitetaSutartis padaryta lajke Laval ir
Briand vizito Berlyne

Berlynas, spalio 18. Kancelis Bruening, laimėjęs kovą su bolševikais ir fašistais reichstuge, pirmu žygiu sudarė komitetą ekonomiškai kooperacijai su Francija. To komiteto pirmininku yra pats Bruening. Komitetas bus įjakiavisti atstovai nuo darbo ir industrijos.

Del tokio ekonomiškai kooperavimo tarp Vokietijos ir Francijos tpo susitarta lajke Francijos premjero Laval ir užsienio ministerio Briand vizito Berlyne.

Keturi nuteisti dėl
"meilės kulto"

Oshkosh, Wis. spalio 18. Virš tuzino žymių bažnytinių žmonių susekti užsimant jaunų mergaičių ir vaikų išnaudojimu savo lyties reikalamis, prisidengiant kažkokiui kultu. Virš 50 jaunuolių esą nukentėję. Keturi jau pasmerkti kalėti; dar apie tuzinas laukia teismo.

Rado pilve \$200,000 ver-
tės deimantų

Johannesburg, Pietų Afrika, spalio 16. Su pagalba X spindulių peršviestus vidurius pagauta daug deimantų vagių kasyklose. Vienas toks buvo prarijęs deimantų už \$200,000; kitų pilvuose rasta už \$20,000 ir \$30,000.

Nebereiks meškerioti:
žuvys pačios ateina

St. Paul, spalio 18. Tulas piliotis Arnold Vogt paprašė Minneapolis majoro, kad uždraustų meškeriojimą Lonf ežere ties jo namais; jis tiek prijaukinę ežerą žuvį, kad jos pačios ateina ir valgo iš jo rankų maistą. Meškerioti visai nebereikia, nes paskambinus varpu žuvys pačios pasiduoda pagauamos.

Naujiejių raštinė atdara kasdien nuo 8:30 ryto iki 8 val. vakare. Sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 1 val. po piet.

"N." Administracija.

Laval pareikalauja
Hooverio ypatingų
taikos garantijųFrancija bijosi Vokietijos
valimo užpuolimo

Ile de France laivas, spalio 18. Radio žiniomis Francijos premjeras Laval, atvažiavęs į Washingtoną, visų pirmiausia pareiškė prezidentui Hooveriui apie Francijos baime, kad Vokietija gali ją vėl užpulti ir pareikalauja, kad Kelogo sutartis būtų paremta ginkluota pagėja. Pavyzdys Mandžurijoje rodo, kad Vokietija gali tą patį padaryti su Francija, ką Japonija daro su Kinija, kur nė Tautų Sąjunga, nė Kellogg-Briandio paktai nieko negelbsti.

Laval siūlys, kad būtų su mažintais ant 50 nuosimčių visos karo skolos, kad Vokietijai nebūtų palengvinimų reparacijų mokėjime ir kad būtų paruošta ypatinga sutartis, kuria Francija būtų apsaugota prieš Vokietiją.

Dearborn miesas žada
duoti darbą visiems

Dearborn, Mich. spalio 18. Šio miesto majoras Clyde Ford paskelbė, kad nuo gruodžio 1 d. visi bedarbiai turės pilnas rankas darbo. Koks tas darbas, jis nepasakė. Clyde Ford yra giminaitis Henry Fordo, kurio dirbtuvės River Rouge randasi Dearborne.

Raudonasis Kryžius iš-
leido 11 milijonų

Washington, spalio 18. Ligi pereinio birželio 30 d. Amerikos Raudonasis Kryžius išleido per metų laiką \$10,894,885 alkanais maitinti. Maistui išleista \$7,229,104; rubams \$488,668. Dar atliko neišleista \$4,694,944.

Dingo 9,000 bedarbių

New York, spalio 18. Labdarybės įstaigos registracijos biure pereiną savaitę užsiregistravo apie 9,000 žmonių, kurie skundėsi esą be darbo, neturi ko valgyti ir kur miegoti. Juos pasiuntė į nemokamas valgyklas, kur jiems žadėjo duoti po 2 kartus per dieną, bet nė vienas iš jų į valgyklas neatėjo.

Lietuvos Naujienos

Maskvon išvyko Klaipė-
dos miško sindikato
atstovai:

p. p. Galvanauskas, Eilbergas, Ehmeris ir Sachs. Jie tarsis su "Lėksportu" dėl sekančių metų Sovietų miško apdirbimo Klaipėdoje.

Disertacija apie aisių
kalbas

Magistras Louis Hjelmsslev, lituanistas, daktarui įgyti neseniai parašė apie aisių kalbas disertaciją, kurią skaitys Kopenhagos universitete. P. Hjelmsslev savo laiku yra išleidęs danų kalba brošiūrą apie Lietuvą ir lietuvių kalbą.

Švedų spauda domisi
Apuolės kasinėjimais

Apuolės archeologiniai kasinėjimai apie kuriuos lietuvių laikraščiai plačiai rašė, rado gražaus atbalsio ir švedų spaudoje. Visi didieji dienraščiai, kaip Dagens Nyheter, Stockholms Dagblad, Svenska Dagbladet ir kiti pažymėjo Apuolės kasinėjimų mokslines išdavas, reikšdami džiaugsmo, kad patirta daugiau ryšių tarp švedijos ir Lietuvos. Su prof. Nermanu, kuris kasinėjimams Lietuvoje vadovavo, grįžusiu į Stockholmą, laikraščiai padarė interview.

Amžius priklauso
nuo užsilaikymoPalaukite dar 25 me-
tus, — amžius bus
70 metų

New York, spalio 18. American College Surgeons kongrese Dr. Mayo pareiškė, kad dar po 25 metų vidutinis amžius bus 70 metų; dabar yra 58 metai. Bet, norint tokio amžiaus pasiekti, turi kiekvienas pats pasirūpinti tarp 30 ir 50 metų. Pyktis, rūpesnis ir pavydas yra tos kliūtys, kurios neleidžia amžių prailginti.

Sovietuose ir arkliai
gaus vakacijas

Samara, U. S. S. R., spalio 17. Arkliai kaip ir žmonės darbininkai Sovietų Rusijoje gaus reguliaries poilsio dienas. Kolektyvose farmose arkliai jau turi vakacijas. Bus viešai įsakytą duoti arkliai šventadienius.

New Yorke 4,550,000 kačių
bedarbių

New York, spalio 18. Šiame mieste yra 7,000,000 kačių, iš kurių apie 4,550,000 yra be namų ir klaidžioja gatvėmis.

Laval pakentės negėres
Amerikoje

Ile de France laivas, spalio 17. Francijos premjeras Laval žada pakentėti be vyno kol bus Amerikoje. Jis atsiveža su savim tik Vichy vandens.

Amerikos karvmežių karalietė

St. Louis, spalio 18. Čia įvykusiame karvių melžimo konteste laimėjo čempinatą kalifornietė Mary Fontana, kuri per 30 minučių primelžė 148 svarus ir 10 uncijų pieno.

Kaune sudegė 'Eros'
fabrikas

Gaisrą gesino visos ugniagesių komandos. Nuostolių apie 500,000 litų. Liko be darbo 65 darbininkai.

Budis policistas Duonelaičio ir Maironio gatvių kryžkelėje apie 2 val. rytą pastebėjo, kad dūmai ruksta lyg ir ne iš kamino, nes virš stogo pradėjo rinktis.

Tiršti dūmų debesėliai

Tada policininkas paskambinęs Kauno ugniagesių komandai, kuri 4 val. jau buvo gaisro vietoje ir pradėjo darbą.

Ugnis kilo 3 aukšte, skardinis stogas buvo labai įkaitęs, tirpo, nuo degančio fabriko dvelkia didelis karštis ir ėmė virsti debesys dūmų.

Suvažiuavo visos ugniagesių komandos

Po kelių minučių gaisro gesinti atsiskubino Kauno miesto ugniagesių savanorių kuopa, Slabados ugniagesiai, Šančių ir pagaliau kariuomenės ugniagesių komandos.

Gesino 5 mašinos

Ugniagesiai į darbą tuojau paleido 5 mašinas, tiek kiek buvo palaista ir prie Valst. teatro.

Dirbo apie 100 žmonių. Nors buvo karštis ir dūmai, bet vargais negalais ugniagesiai praplėšė stogą ir artinosi prie ugnies. Tuo metu netikėtai pasirodė dideli ugnies kamuoliai 2 aukšto pastogėse ir trečia aukšto ugniagesiai buvo priversti apšėsti, o mestis į antrą aukštą, kur ugnis buvo labai įsigalėjusi.

Dėl staigos ugnies ir tirštų dūmų keli ugniagesiai apalpo.

Ką ugnis sunaikino

Tame didžiulame mure name buvo mašinos kartonažui ir avalinei dirbti. Be to, dideli sandėliai žaliavos.

Fabrike dirbo 65 darbininkai, kurie lieka be darbo.

Kaip "Eros" kontora informuoja, gaisras nuostolių padarė apie 500,000 lt.

Fabrikas buvęs apsidraudęs 50,000 lt

Kaune vaidinusių bazi-
liečių trupę ištiko nelaimė.

Braziliečių valdintojų trupė iš 30 asmenų, gastroliavusi Kaune, Klaipėdoje ir Taline, iš ten atvyko į Stockholmą, kur ją ištiko nelaimė, nes trupės Rygos impresario Tabachnik ir Borkon staiga dingę su visais pinigais, palikdami ją sunkiausioje būklėje.

LIETUVON

Suotijame Pingvū Pal-
tu ir Telegrama. Patar-
naujame Greta, Pigiai
ir Saugiai.

Parduodame Laivakom-
ant visų Lietuvių.

NAUJIENOS

1739 SOUTH HALSTED ST.
CHICAGO, ILL.

Ofis atdaras kasdien nuo 8:30 iki
8 valandų, šventadieniais nuo
9 iki 1 valandų.

KORESPONDENCIJOS

Binghamton, N. Y.

Protesto rezoliucija.

Mes, Binghamtono miesto ir apylinkės lietuviai, po vadovystės vietos Vilniaus Vadovystės Komiteto susirinkime Belazaro valgyklų paminėti gedulingas 11 metų Vilniaus užgrobumo sukaktuves. Susirinkime atsistojimu priėmėme protesto rezoliuciją prieš Vilniaus užgrobumą, kurį spalio 9 dieną 1920 m. atliko Želinskowski.

Mes reikalaujame, kad Lietuvos sostinė Vilnius su visomis užgrobtomis teritorijomis būtų grąžintas Lietuvai.

Nors jau vienuolika metų praėjo ir ta didžiausi Lietuvos padaryta skriauda dar tebėra neatitaityta, bet mes vis dar tebelaukiame, kad, ant galo, Tautų Sąjunga Genevoj ir Pasaulio Tribunolas Hagoj tars savo žodį ir privers lenkus laikytis Suvalgų sutarties. Vadinasi, stos už tai, kad Vilnius būtų sugrąžintas teisėtam savininkui, butent, Lietuvai.

O jums, broliai vilniečiai, mes reikiame didžiausią užuojautą ir linkime ištermės nešti lenkų okupantų jungą. Mes didžiai įvertiname jūsų pasiryžimą ginti lietuvių teises.

A. Balsys, pirm.

K. L. Almasas, sekr.

Detroit, Mich.

Kaip lietuvis bandė dirbti netikrus pinigus, kad apsiginti nuo bado; nuo kalėjimo jį išgelbėjo lietuvis advokatas.

Jonas Voselius, kaip ir daugelis kitų lietuvių, atvyko Amerikon 1913 m. ir apsigyveno Detroitė. Jis tuoj pradėjo dirbti. Kuriam laikui prasinčius, jis apsigyveno ir susilaukė dviejų vaikų. Vyresnysis sunus dabar yra 9 metų amžiaus. 1924 m. jis nusipirko lotą. Budamas labai sumanus, jis šioj šalį begyvendamas išmoko dailystės ir pats savo rankomis pasistatė namelį. Lotą jis pirkė iš gerasirdžio daktaro ant labai lengvų išmokėjimų.

Jis pradėjo gana neblogai uždirbti ir visų kaimynų buvo gerbiamas. Jei šeimoj ištikdavo liga, tai Voselius kreipdavosi į lietuvių daktarus. Viskas klostosi neblogai, kol užėjo depresija. Prieš metus laiko Jonas neteko darbo. Kadangi jis susilaukė 49 metų amžiaus, tai gauti kur nors darbą jau nebebuvo lengva. Jis ėjo nuo vienos dirbtuvės prie kitos, bet visur tas pat atsakymas: "darbo nėra".

Teko kreiptis į miestą ir prašyti pašalpos. Tyrinėjimas parodė, jog Jono šeima pašalpa buvo tikrai reikalinga. Per kai kurį laiką iš miesto kas savaitę jis gaudavo po kelis dolerius ir šiaip taip galėjo pragyventi. Bet ir miestas amžinai negalėjo selpti, nes jo ištekliai pradėjo išsisekti. Kadangi Jonas turėjo šokią tokią nuosavybę, tai jam pašalpa tapo pirmiausiai atsakyta.

Nuo to laiko ir prasidėjo Jono Voseliaus tikrosios bėdos. Iš niekur jis jokių įplaukų neturėjo. O tuo tarpu šeimai reikalinga pavalgyti ir apsidaryti. Nusikurčius ir badaujančius vaikus jis negalėjo ramia širdimi žiūrėti. Nebetekęs jokios vilfės gauti darbą, jis sumanė gaminti netikrus pinigus. Gaminti pinigų ne pelnui, bet kad atsigtint nuo bado.

Ir šiame atvejį pas Voselių pasireiškė didelis sumanumas. Nors pirma jam neteko su metalais dirbti, bet jis dėl tai to nenusimė. Pradėjo dirbti eksperimentus. Kaip ilgai

jis eksperimentavo, aš negalėčiau pasakyti. Galų gale jam pasisekė padaryti formą ir sutaisyti iš cinke, švino ir kitų metalų lydinį, kuris maždaug buvo panašus į sidabrą.

Nors Jonas buvo ir labai sumanus, tačiau su primityviškais prietaisais jis negalėjo daug monetų padaryti. Sunkiai dirbdamas, per dieną jis vargu galėjo daugiau padaryti, kaip šešis pusdolerius. Bet ir tuo jis buvo pilnai patenkintas, nes manė, kad trijų dolerių jam pilnai pakaks nuo bado apsiginti. Apie kokį nors pelną jis visai nei nesvajėjo. Laimei, jo kurdama kaip netikrų pinigų dirbė jo pasibaigė pačioj pradžioj. Kąžin kas padavė skundą, ir pas jį tapo padaryta krata. Jonas tapo areštuotas ir patrauktas atsakomybėn. Jono ateitis atrodė gana tamsi.

Irodymai buvo aiškūs. Slapstosios policijos agentai surado visus prietaisus pusdoleriams daryti. Jonas nei nebandė užsigtinti. Teisiniai jį tik tuo, kad nuolatinis badas ir šeimos skurdas privertė jį ieškoti kokios nors išeities. Prieš įstatymus tai nėra ganėtinas pasiteisinimas.

Žmonai vargais negalais pasisekė gauti kauciją ir išimti Joną iš kalėjimo. Bet tai tik iki teismo. Anksčiau ar vėliau teismas turėjo įvykti. O kadangi pinigų dirbimas yra skaitomas dideliu nusikaltimu, tai kalėjimo bausmė Jonui buvo neišvengiama.

Rugsėjo 29 d. Jonas tapo pašauktas stoti į teismą. Kadangi jis pinigų visai neturėjo, tai padėtis buvo gana liudna. Tačiau tautybė visgi vaidina svarbią rolę. Lietuvių advokatas, patyręs apie savo tautiečių nelaimę, apsiėmė jį ginti be jokio atlyginimo.

Prasidėjo bylos nagrinėjimas. Jonas, lietuvių advokato lydimas, stėjo prieš teisėją. Mažas Jungtinių Valstijų Distrikto kambariukas buvo prisigrūdęs žmonių. Daugeliui nebėra vietos viduj ir jie stovi koridorių. Net Jono žmona nebegalėjo pro žmonių minią prasigrūsti.

Teisėjas kreipiasi į kaltinamąjį ir jo advokatą: "John Voselius, jūs esate kaltinami tuo, kad pas jus buvo surasta instrumentai netikriems pinigams daryti. Ar jūs esate prisiruošę bylai?"

Advokatas paprašė teisėjo, kad besiteisinimas "nekalas" būtų pakeistas žodžiu "kalas", ir kad jam būtų leista pasakyti kalbą, prašant klientui susimylėjimo.

Teisėjas advokato prašymą patenkino.

Tas pats advokatas pasakė maždaug tokią kalbą: Kas liečia mane, tai si byla yra labdarybės reikalas. Kaltinamasis man nieko nemokėjo ir aš visiškai nesitikiu iš jo gauti koki nors atlyginimą. Vienok aš skaitau savo pareigą išdėstyti teismui tas apyستovas, prie kurių įvyko nusikaltimas. Susipažinęs su tomis apyستovomis, teismas, aš manau, padarys susimylėjimą. Kadangi man teko su kaltinamąju turėti artimesnį kontaktą nei mano profesija to reikalauja kadangi aš suprantu jo prigimtą kalbą, tai aš manau, jog galėsiu tinkamai nušviesti šios bylos faktus, kuriuos gali patvirtinti tyrinėjimas. Kaltinamasis, žinoma, yra kalas ir jo darbas negali būti pateisintas. Tačiau jis atliko tą nusikaltimą ne komerciniais sumetimais. Pinigai nebuvo daromi pasidarymo tikslais, bet vien tik tam, kad gautų išgyti duonos. Gauti ką nors pavalgyti. Jis yra teisingas žmogus ir vienoj atveilyj dirbtuvėj išdėbo daug metų. Jis ir standien ten

tebedirbtų, jeigu turėtų progos. Badas ir beviltingumas jį privedė prie nusikaltimo. Esant tokiai padėčiai, aš prašau teismo tokio dalyko, kokio aš niekuomet nevykščiau federalio teismo. Ir jaučiuosi, kad tas prašymas yra pateisinimas. Aš prašau teisėjo neskirti jam kalėjimo bausmės, bet padėti jį "ant išbandymo" (probation). Bile kokia bausmė — pinigiska ar kalėjimas — netiesioginiai laiviai palies jo šeimą, negu ji.

Advokato kalba buvo išklaušyta su atsidejimu. Teisėjas Charles Simons yra gerai susipažinęs su gyvenimu ir todėl suprato tos bylos svarbą. Jis paklausė Voseliaus: "Ar suprantate savo nusikaltimo rimtumą ir tą faktą, jog mano pareiga yra pasiūstyti jus ligiems metams į kalėjimą?"

Kaltinamasis susimylėjo. Jis žiūrėjo į advokatą, o paskui į teisėją ir teigiamai atsako. Kambarįj užviespatauja tylą. Visi laukia, kas atsitiks. Teisėjas paklausė advokato, ar jis daugiau ką nors nori pasakyti. Pastarasis atsako, jog viską pasakė, daugiau nieko nebeuori pridėti.

Tas pats teismas pasakė savo nuosprendį: Jonas Voselius nuodėmėms du metų kalėti Leavenworth federaliame kalėjime. Kaltinamasis jaučiasi nusimylėjęs. Advokatas irgi tokio nuosprendžio nesitikėjo. Atrodo, jog viskas baigta. Bet kaip tik tuo įtemptu momentu pasigirsta teisėjo balsas: "Girdi, kadangi teismas atkreipė dėmesį į advokato prašymą, tai kalėjimo bausmė sustabdoma ir padeda kaltinamajį paleisti metams "ant bandymo".

Advokatas šviesiai delfoją teisėjui, kuris padeda kitą bylą nagrinėti.

Jeigu Jonui Voseliui nebūtų atėjęs į pagalbą lietuvis advokatas, kuris be jokio atlyginimo vedė jo bylą, tai vargu jis būtų išsiskęs nuo kalėjimo. Antra, Voseliaus laimei, jo rekordas buvo neaukštas; prie nusikaltimo jį pastūmėjo vien tik badas. Todėl ir federalis teisėjas, pas kurį paprastai sunku tikėtis susimylėjimo, pasirodė žmoniškas ir nepanorėjo nelaimingą žmogų siųsti į kalėjimą.

— Adv. Jos. P. Uvick.

Lithuanians in America

An Old Race On New Shores

Copyright The Century Co., New York

By
KONRAD BEROVICI
Author of "THE VOLGA BOATMAN"

(Continued from Saturday)

The men who had preceded these large groups had sent home glorious stories about the paradise of freedom, and it happened just then that Lithuania, which was suffering the inquisitorial rule of the czars, had also suffered a bad economic reverse. Lithuania had till then been a large producer of rye and wheat. Its flax had been in great demand in Holland and elsewhere. And suddenly the tree staple products became a drug on the market. A restlessness took hold of the whole Lithuanian population. The migratory instinct, long dormant, showed itself. Emigration from Lithuania was not all directed toward America. Large groups went to England and Scotland, others to South Africa and New Zealand, to the Canadian Northwest and to South America. There are traces of them everywhere in different parts of the world. Wherever they have settled they have taken root and have remained to stay forever, staying near other peoples but only slowly and reluctantly mingling with them. Once a Lithuanian always a Lithuanian.

Activities, Begin.

By 1896 the "land of opportunity" had a dozen and more newspapers and magazines published in the Lithuanian Language, which is one of the oldest Indo-European languages in the world. Some forty years before, the group of Lithuanian immigrants, including a few women and children, which had taken possession of the little village of Hamburg, now part of Chicago's Fourth Ward, published a small newspaper which was intended to give information about the laws and economic conditions in this country to the people abroad. Magazines and newspapers published in 1896 were an enlargement both in size and in scope of the little sheet published by the Danks and the Kapsas, the tribes that had come to the village of Hamburg, and these magazines and newspapers, which were distributed and handed on from man to man among the villagers and peasants in Lithuania, and among the newly arrived immigrants here, interested the newcomers and hastened the exodus toward America. Peasants at home threw away everything they possessed for just enough money to enable them to pay their passage on the horrible boats which were then making the trip from Riga to New York. The conditions under which these people traveled were little better than the conditions on the slave-ships. There were no regulations as to how many passengers a boat might hold. No one had

thought of sanitation and other such new-fangled things. One shudders with horror to think of the price paid by the youngest and oldest elements on these trips for only the strongest could survive them. And yet Lithuanians are such a hardy people! What would be impossible hardships for others are weathered with little discomfort by them.

Before the end of the nineteenth century statistics show there were two hundred and seventy-five thousand Lithuanian immigrants in this country. They had spread out among the mining-camps and the road-construction enterprises, and many of them after having saved enough from their wages had gone back to farm work. There were Lithuanians engaged in tobacco-farming in Connecticut, Lithuanians working cotton plantations in Tennessee. There were Lithuanians in Ohio, Lithuanians in California, Lithuanians north, east, south, west, spread in small groups all over the country. The census registered them mostly as Poles or as Russians. There was no Lithuania then. It is because of this that there is a wide discrepancy between the census figures of the Federal Government and the figures furnished by the Lithuanian organizations. The census fixed the total number at about one hundred and thirty-five thousand. The Lithuanian Convention of March, 1918, which has the best information because it has the figures of all the hundreds of societies, associations, and lodges of the Lithuanians in this country, fixed upon seven hundred and fifty thousand as a minimum estimate. It is safe to say that 1 per cent of the blood of this country is now of Lithuanian source.

As a people the Lithuanians are known in Europe to be one of the handiest people with tools. Even the Russians, who have never had any great love for their turbulent and intelligent vassals, have

NUMAZINTOS I ABI PUSES KAINOS
I KAUNĄ IR ATGAL
PER HAMBURGĄ
\$179.00 Trečia klasė
U. S. Karo Mokesčiai Atskirai
VIRŠMINTA KAINA DABAR GALBŲ ANT
VISŲ MŪSŲ LAIVŲ.
Dėl informacijų kreipkitės į lokaliųjų
mūsų agentus
HAMBURG-AMERICAN LINE
177 N. MICHIGAN AVE. CHICAGO

25 METAI KAI ATGAVO SPAUDA
Bet tik pirmą kartą leigijom tikrai kultūriška "NAUJO ŽODŽIO"
leidžiama dvilysavaitini spausuota žurnalo
"VAPSVA"
Joks žurnalo žurnalas neturėjo tokio bendradarbių sąstato: A. Varnas, K. Aliošius, J. Horbaciauskas, P. Vokas, J. Kulakauskas, A. Smetona, J. Martinaitis, K. Karpas ir kt.
PRENUMERATA su priedais mokama 10 litų, trims mėnesiams 2 litai.
50 ct. Dabar 10 litų gale 7 litai.
Rasijokite:
"Vapsva", Kaunas, Maironio 6.

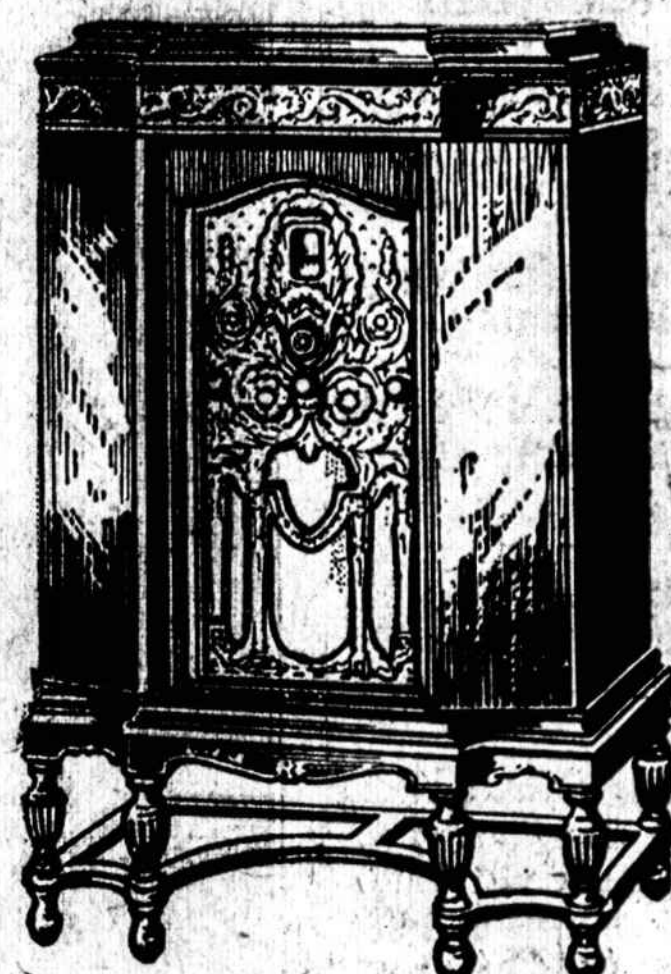
NAUJOS KNYGOS
Gaunamos "Vienybės" Knygyne
VIREJĖ. Išleista 1926 metais. Apdaryta \$2.50
1904 m. išleista. Knyga apie lietuvių valstybę.
MAISTAS IR VALGAS GAMINIMAS. Dr. J. Kavaliauskas \$1.50
Mokymams ir informacijai vadovėlis ir pamokynas, kaip gaminti sveikus ir skanius valgius sveikoms, vaikams ir ligonims.
LIETUVŲ ARGIVENTŲ VIETOS \$3.00
Šioje 78 puslapių knygoje galima sužinoti pirmo Lietuvos valstybės sąvaidą. Suradysite visą Lietuvos kaimo, miestelių ir miestelių, skaidrus gyvenojų, kiek yra tikinčių, kaip toll geležinkelio stoties ir arkliai ir t. t.
KAUNO APLINKAS 50c
Knyga pavalginti ir fotografuoti Kauno miesto.
VINCO KREIVIS, RAŠYBA. Septintuosios tomose \$7.00
LIETUVŲ KALBOS RAŠYBA 50c
Rašymo vadovėlis ir rašybos žodynėlis. Išleista 1926 metais.
NAMŲ RUŠONŲ VADOVĖLIS 55c
Namų darbai, namų apstatymas ir puošyba. Kiti digital taisyklės ir t. t.
VIENYBĖ
193 Grand Street Brooklyn, N. Y.

proverbs about the Lithuanian aptitude. There is one especially which says, "A Lithuanian goes into a forest riding his horse bareback and comes out of the forest afterward with a carriage and a beautiful harness." The Lithuanians can put their hands on whatever tools they please and can acquire the knack of a trade or skilled occupation quicker than almost any other

human being. I have known Lithuanians who belonged to three different unions, to the cigarmakers', carpenters', and ironworkers' unions, so that when there was no work at one trade they could immediately jump into another one. And there were many trades they could have worked at if the union dues had not been so high.

(To be continued)

NAUJOS RADIOS PAS BUDRIKĄ

Vėliausio išdirbimo Zenith, R. C. A. Victor, Philco, Spar-ton, Atwater Kent ir General Motors, gražiuose kabinetuose su elektriniais laikrodžiais, kainos dabar pigios. RADIO ir Victrola kombinacijos nuo \$99 iki \$350
Kitos Radio kainos nuo \$29 iki \$150

Lengvais išmokėjimais. Pilnà garantija

APSIDYMU I PĖCIAI ALCAZAR

SIMONS LOVOS ir MATRASAI, PARLOR SETAI.

Kainos nuo \$39 už 3 smūptus ir, aukščiau.

General Motors Ledo Šaldytuvai FRIGIDAIRE

Elektrikinės skalbimui mašinos vertės \$100.00, dabar šiame išpardavime \$49

THOR skalbimui mašinos syktu su prošilimui mašina vertės \$165.00, dabar už \$115 Tik \$5.00 tereikia įmokėti

Columbia Rekordai Kaina 75c Vienas

- 16228—Elzbieta Polka — Worcesterio Lietuviška Orkestra.
- 16227—Jurgio Polka — Ukaininkų Polka — Pensilvanijos Angliakasiai.
- 16226—Garnys Atpledono — Stasys Pauras
- 16225—Sunku Gyventi Našaiteliams — S. Pauras ir J. Antanėlis.
- 16223—Pasijau Zalią Rutą
- 16222—Dyval — Jonas Butėnas.
- 16221—Artojaus Daina — S. Pauras ir J. Antanėlis
- 16220—Svarioj Nakrys — Stasys Pauras.
- 16221—Aš Už Jurių
- 16220—Kazokėliai — A. Vanagaitis ir J. Olsauskas.
- 16208—Patarimai Ukinkams — Monologas
- 16207—Aitvarų Polka — V. Dineika.
- 16200—Seni, Duok Tabokos
- 16200—Eiva, Boba Pėpy Kult — J. Butėnas.

Victor Rekordai. Kaina 75c Vienas

- 14042—Užmiršai Tėvų Kapus
- 14041—Laivynė — Jonas Butėnas.
- 14041—Svarios Gyvenimo. — Valdas
- 14041—Gėr Upo Sėkis — Kauno Kapelija.

Okeh-Odeon Rekordai. Kaina po 45c Vienas

- 26108—Zalioj Girelėj — J. Sasevičius
- 26107—Senelis Gėnė Avėlis. Valdas — Sarpaliaus Orkestra
- 26106—Kie Polka
- 26106—Džiaugsmo Valandos — Sarpaliaus Orkestra.
- 26106—Ar Zina! Kaip Gerai. Polka
- 26099—Mano Tėvelis. Valdas — Petro Sarpaliaus Orkestra.
- 26099—Obuolys
- 26092—Amatininkų Daina — Petras Petrakis.
- 26092—Ant Marių Krantė
- 26081—Prirodino Seni Zmonės — Jonas Butėnas.
- 26081—Gieda Gaidėliai — J. Olsauskas ir E. Rakauskienė.
- 26080—Gėdūs Bernėlis — Elena Rakauskienė.
- 26080—Uredas Maiss — A. Vanagaitis
- 26072—Gėdėlis — K. Kraucūnas.
- 26072—Ukrėi
- 26072—Senas Bernas. — A. Vanagaitis ir J. Olsauskas.

REKORDUS SIUNCIAME PER PAŠTĄ RITUR.

Jos. F. Budrik, Inc.

3417-21 South Halsted Street
Tel. Boulevard 8167 ir 4705

Lietuvių Radio Programai kas Nedėdienį iš galingos WCFL radio stoties 970 kyl. Pradžia nuo 1 val. iki 2 val. po pietų.

Uzskaidymo karta:	
Chicagoj — pasta:	
Metams _____	\$8.00
Pusel metu _____	4.00
Trims mēnesiams _____	2.00
Dviem mēnesiams _____	1.50
Vienam mēnesiui _____	.75
Chicagoj per līnēkitojus:	
Viena kopija _____	3c
Savaste _____	18c
Mēnesiui _____	75c
Suvienviēso Valstijose, ne Chicagoj,	
pasta:	
Metams _____	\$7.00
Pusel metu _____	3.50
Trims mēnesiams _____	1.75
Dviem mēnesiams _____	1.25
Vienam mēnesiui _____	.75
Lietavon ir kitur vienliedzose	
(Atpazītā):	
Metams _____	\$8.00
Pusel metu _____	4.00
Trims mēnesiams _____	2.50
Piņģus reikis sūtīt našo _____	Money
Orderu kardu uz uzskaidymu.	

ATĖJO "Kultūros" No.
Galima gauti "Naujienose"
Kaina 45 centai.

